

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

וישב

◆◆◆

שנת

תשפ"ב

◆◆◆

גליון 128

להיות חמזני הרבים

צ'ולק שליט"א, שהי' עולה להתפלל שחרית כל בוקר אצל מרן הרב שך, שישאל את הרב שך מה דעתו? ולמחרת חזר ר' חנני' שהרב שך אמר לו "איך האב נישט קיין כח", והצטער רבינו שנופלת עליו ההכרעה. והתבטא בכעין תמיהה לר' חנני' שיחי', הרי התשובה על השאלה, היא רק "מילה אחת", ולומר "איך האב נישט קיין כח", הם חמשה מילים?... אך הבין שכונת מרן שאין לו כח לקחת על עצמו את ההכרעה.

קבלת קהל

וכן בעניני הפרט, השתדל מאד למעט בקבלת קהל, וברח בכל מיני אופנים, שלא יפריעו לו ללמוד, [ותקופה מסוימת, הי' יושב כמה שעות ביום, במשרדי החברה קדישא ברחוב חזו"א 6, בשעות שלא היו שם אנשים]

אך בחורף תשנ"ו, ראה שהציבור חייב עזרה, בעצה וכו', ואין מנוס, והסכים להיכנס לעניני הכלל, וכן לקבל קהל, והקצה זמן לציבור בצהרים ובערב.

ומתחילה הי' עומד ליד הדלת הרבה זמן כל ערב, ומקבל קהל, כי באופן זה, הדברים הולכים מהר יותר, רק אח"כ כשנחלש מאד מזה, ביקש הרופא שישב בזמן קבלת קהל, ואז הי' מוציא כל

הכסאות מהחדר, כדי שלכל הפחות לא יישבו, וילך יותר מהר.. ואמר שאצל הרש"ש לא היו כסאות בחדר, מטעם זה.

לא מזמין...

ואמנם כשרצתה הרבנית לתלות פתק על הדלת, זמני קבלת קהל, לא רצה. וטענתו בפיו, כשתולים מודעה על קבלת קהל, נראה כאילו אני קורא לאנשים לבוא, כמו בקליניקה, ואני לא מחפש שיבואו... עד שראה שבלי פתק דופקים כל הזמן, הסכים לכך בלית ברירה. מתנת שמים..

יעקב אבינו לא מת

חז"ל הק' אומרים בריש תענית, "יעקב אבינו לא מת", וכידוע שואלת הגמ' וכי בחינם חנטוהו וכו'. והעירוני שבבחינה מסוימת אפשר לומר הגדרה זו על רבינו מרן רה"י זצוק"ל, שהוא בבחינת "לא מת", כי כוחו ורוחו עדיין חי, וניכר בכל מקום ומקום, ובכל פינה ופינה.

וכל מעשי ידיו - הרוחניים! שהקים ומסר נפשו עליהם בחייו, ממשיכים וגדלים ביתר שאת ויתר עוז.

שאיפת חייו

כנראה, מי שכל ימיו שואף להרבות כבוד שמים, ולזכות את ישראל, בכל נושא ששייך, הקב"ה מסייע בידו, וממציא לו אופנים שונים האיך להרבות זכויות לכלל ישראל.

ורבינו ידוע ומפורסם, כמה היתה "כל" שאיפתו, להיות מזכה את הרבים.

והרבה שנים, כשהיו שואלים אותו, על מה רוצה שיתפללו בשבילו, במקומות הקדושים, אם בארץ ואם בחו"ל, בקברי צדיקי עולם, היתה לו תשובה אחת, ברורה ומסודרת "שיזכה להיות ממזכי הרבים".

התרחקות מעול הציבור

ורצוני להביא על קצה המזלג, כמה דברים שרואים האיך שהקב"ה זימן לידו אפשרויות לזכות את הרבים. אך מתחילה אני רוצה להביא דבר מופלא, מרגשי לבי, שרואים בחוש האיך שהקב"ה משלם, למי שדואג לצאנו.

כידוע עד השנים תשנ"ה תשנ"ו, כל זמן שהי' רשכבה"ג מרן הרב שך זצוק"ל בתקפו, לא רצה רבינו להיכנס לעניני ציבור, רק הפנה הכל למרן, וחזק את ידיו בכל כוחו.

ואף בתשנ"ו, כשהגיעו ימי בחירות, והיו צריכים הכרעה בפרט מסוים, וכבר נחלש מרן הרב שך ולא רצה להכריע, ונפל העול על צווארי רבינו, זכורני שביקש מהאי גברא רבא יקרא הרה"צ ר' חנני'

והי' רגיל להביא בשם מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל שכשם שצריך להפריש "מעשר כספים" כך צריך להפריש "מעשר זמן", בשביל לקרב את אחינו אליו ית"ש.

השפעה מתחילה מלימוד תורה

ופעם דיבר בכינוס השנתי, שרבי ישראל סלנטר זצוק"ל הי' אומר שעל ידי שבן תורה מתחזק בלימוד בקובנה, זה משפיע על סטודנט בפר"ז שלא ישתמד רח"ל.

נמצא שכל אברך בשעה שעמל בתורה, הוא מעורר רוח טהרה בלב הרחוקים, שירצו להתקרב לתורה ומצות, א"כ עכשיו מוטלת עבודת ההמשך, בבחינת קצירה, ללמדם האיך מקיימים את התורה.

וכך היו דבריו, בכינוס השנתי של "לב לאחים", כ"ו ניסן תשנ"ט.

בורך השם שאנחנו זוכים לראות קהל כזה,

שמתמסרים מאד להצלת נפשות. וזה האושר שיש לנו, שב"ה יום יום יוצאים אברכים לשם שמים בלי שיהיה להם שום הנאה מזה - רק הטרדה, ובכל זאת עושים מאמץ "לשם שמים", וב"ה על ידי זה באמת הצילו הרבה הרבה!

אבל כמה שהצילו, יש עוד הרבה הרבה מה לעשות, וצריך הרבה סייעתא דשמיא, וכל אחד

שעוסק בזה אין לתאר איזה זכות שיש לו - אין לתאר! הנה בעצם יש שני דברים האיך להשפיע, אומרים בשם רבי ישראל סלנטר, שאם אחד יושב ולומד בוילנא, בקובנא, זה משפיע שאחד בפר"ז לא משתמד - על ידי זה, ח"ו, יוצא שהדרך הוא גם זה שיושבים ולומדים, וגורמים בזה השפעה על הציבור, על כלל ישראל.

אבל זה לא מספיק, ואף רבי ישראל סלנטר בעצמו הלך ונסע לפר"ז, ונסע לקניגסברג [ושם הוא נפטר], רואים שהוא לא הסתפק בזה שישב ולמד, למד מוסר, למד תורה, והרביץ תורה, והי' מגדולי הדור! הוא לא הסתפק בזה, אלא נסע ג"כ לפעול בשביל חיזוק היידישקייט.

א"כ אמנם זה נכון שעיי"ז שלומדים תורה זה משפיע מאד, שיש כבר התעוררות גדולה. אבל כדי לקצור את זה צריך לעשות פעולה "מעשית", לכן הלך וכיתת רגליו, הלך ופעל בפר"ז, ולא הי' לו קל לחיות שם! היה לו מאד קשה, והי' חי שם בתנאים לא כ"כ נוחים, ועשה את כל זה לכבוד שמים!

נמצא דבאמת צריך את שני הדברים האלו, מצד אחד צריך מאד להתחזק בלימוד התורה, כל אחד ואחד שהולך צריך מאד להתחזק בלימוד התורה, וכל מה שיותר יתחזק בלימוד התורה, ממילא הוא יותר משפיע ג"כ שיפתחו הלבבות, ועיי"ז יש אפשרות לדבר אליהם. אבל צריך ג"כ לקצור ע"י פעולה מעשית שמדברים אתם.

והדבר פלא שהי', שבדיוק באותם ימים שהתחיל לקבל קהל באופן רשמי, איגלגל מילתא שהתחילו השיעורים בזבחים, ומזה בעיקר יצא בסוף אילת השחר "שלשה כרכים" על מס' זבחים.

והרגשתי, שהקב"ה כביכול אומר, אתה הסכמת לתת מזמנך היקר, בשביל הכלל, אני אתן לך מתנה, ואיזה מתנה אפשר לתת לרבינו, אם לא שיזכה לחבר חיבור אדיר כזה על קדשים.

וכשהתחילו השיעורים על זבחים, לא עלה בדעתי שיזכה לכך, רק ביקש שאכתוב בקצרה את ההערות שהעיר בזמן הלימוד, ואח"כ יעבור עליהם. ולמעשה הי' כותב הרבה דברים מחדש לגמרי, ומגיה הרבה מאד, עד שבסוף יצא ספר נפלא כזה.

וכל כך שמח כשיצא הכרך הראשון לאור, שכשהגיעו הספרים רצה לברך שהחיינו, ולבש בשביל זה חליפה חדשה - פראק, ובירך שהחיינו, בהתרגשות ושמחה.

ובימים לפני שיצאו הספרים לאור, שהה רבינו בחו"ל

למסע חיזוק, וכמה פעמים שאלני שם, מה עם הספרים, האם כבר הדפיסו אותם..

וראה בזה זיכוי הרבים גדול, כי פתח צוהר חדש, בצורת הלימוד בקדשים, על דרך הלימוד הנהוג בישיבות, והרבה כוללים התחילו

ללמוד זבחים, אחרי שהי' את האילת השחר.

לא מפסידים מלתת לשני

דבר זה הי' דוגמא, ללמוד מזה, שכל מה שאדם עושה בשביל השני, איננו מפסיד מזה כלום! ולא יחשוב חבל על הזמן שאני מבזבז. בשביל אחרים, אלא אדרבה כל מה שאתה נותן לאחרים, רק תרויח מזה.

והרבה יש להאריך בזה, אך תן לחכם ויחכם עוד, וכל אחד יראה אצלו בעצמו, כמה שהדברים נכונים.

לב לאחים

ונבוא לענין שפתחנו, בזכויות הענק שזיכה הקב"ה את רבינו. והרבה דוגמאות ניתן להביא, אך נזכיר כמה מהן, כפי שיזכנו הבורא ית"ש.

ונתחיל עם מפעל הענק "לב לאחים", שהי' בראש מעייניו של רבינו, וכל הזמן השתדל לחזק ולעודד, שילכו ויעשו מה שיותר, לקרב לבבות אחינו בני ישראל לאביהם שבשמים.

והי' משקיע הרבה שעות בשביל זה, ובכנסים השנתיים, הי' יושב כמה שעות, הכל לחיזוק הדבר.

ונסע הרבה לכינוסי לב לאחים ברחבי הארץ, כדי לעורר את האברכים על המצוה הגדולה, לצאת לעם שבשדות, ללמדם תורה ומצות, והי' זועק את זעקתו "מתגלגלים אבנים טובות ומרגליות ברחובות" רק צריך להתכופף ולהרים.

בחיזוק רבינו

בניו...

וכמה התרגש רבינו כשמפעם לפעם הי' נפגש עם צאנו, ילדי הבתי ספר "נתיבות משה", אם זה כשנסע כמה פעמים לבקרום בבתי הספר, או כשבאו אצלו למבחנים ולברכה, והרגיש בהם בבחינת "בניו..." ממש, כי בזכותו ובכוחו, הגיעו לאן שהגיעו, ובלי זה לא היו יודעים לומר אפי' שמע ישראל.

רבי'ס ישיב מעון

ונסיים בדבר מופלא שראיתי לפני שנים אצל רבינו, שמצאו כת"י של אביו של הסבא של אם רבינו, שכתב לעצמו שקיבלו עליהם - הוריו, לצום ביום לידתו של בנם, עד הבר מצוה, כדי שיגדל בתורה ויראת שמים וכו', ואח"כ "רבי'ס ישיב מעון..". וזכו באמת שיצא מהם כמה דורות אח"כ, אחד כזה שזכה להשיב "רבי'ס" - אלפים ורבות מעון. [ובמאמר המוסגר, יש לנו לראות איזה מושגים היו לזקניו, לצום ביום הולדתו.. כדי שיגדל בתורה ויראה].

ארחות תורה

דבר נוסף של זיכוי הרבים עצום מאד! שהקב"ה הזמין לידי, הם מוסדות "ארחות תורה", שהתחיל רבינו עם ישיבה גדולה אחת, וכיום יש כבר שש ישיבות, וכוללים לרוב ברחבי הארץ, ועוד בעז"ה היד נטויה... כשנתבונן כמה זכויות הוסיף רבינו בעולם התורה, בהקמת "אימפריית הענק" הלזו, הרי לא יוכל איש למנות..

כמה תלמידי חכמים גדולים, גאוני'ם בתורה, ומופלגים במדות ויראת שמים, שהקימו ומקימים בתים גדולים ונאמנים לה' ולתורתו, ומרביצי תורה בהרבה מקומות, הרי כל זה הינן זכויות וזכויות עד אין קץ.

נקיות...

והמחשה בעלמא, שהרגשתי בבשרי, עד

כמה כל מטרת הקמת הישיבה, היא "לשם שמים" נקי, נקי. על אף שמיותר לגמרי לומר דבר זה על רבינו.

בעת שהחליט רבינו סופית על פתיחת הישיבה הק' בקיץ תשנ"ח, והודיע על כך לנאמן ביתו יקירנו הרה"ג ר' יצחק לוונשטיין ז"ל, אמר לו דבר אחד, איני רוצה שיעשו פעילות להביא תלמידים, רק נודיע על פתיחת הישיבה, ואם יבואו תלמידים, נפתח בעז"ה, ואם לא יבואו תלמידים, סימן שאין צורך, ולא נפתח את הישיבה.

והאריכות כאן, היא אך למותר, כי לא באנו אלא להאיר את עינו, בסייעתא דשמיא האדירה, שנותן הקב"ה למי שכל שאיפתו, רק לזכות את הרבים.

וכאן הביא מאמר נורא מתנא דבי אליהו על החיוב לצאת לציבור, ולחזקם.

וסיים את דבריו: וזה אנחנו צריכים לדעת, כי בימינו ברוך השם, אף שמצד אחד החושך כ"כ גדול, אבל בתוך החושך יש ג"כ אפשרות מאד לזכות, ואדרבה כיון שכל כך חושך, אז אם אחד מתחזק זה משפיע עד כדי כך שאפשר לזכות, ועי"ז יש אפשרות לדבר. אבל לולי זה אם לא יתחזקו בתורה, זה יהיה כמו לדבר אל הקיר - הם לא ישמעו! רק היות שיש ב"ה התחזקות בתורה, עי"ז אפשר לפתוח את הלב ולדבר אליהם.

וכל מה שיותר יתחזקו בתורה, יש יותר אפשרות לזכות להשיב לב בני'ם על אבותם, ולב אבות על בני'ם.

ולכן יש לפעול בשני הדרכים, ראשית צריך להתחזק "מאד" בלימוד התורה, וכל אחד ואחד שבדעתו לעשות פעילות, צריך להתחזק בתורה, ומה שיותר יתחזק בתורה, יהיה לו יותר סייעתא דשמיא, ויפתח את הלבבות, ויצליח, ויקויים בו מה שאחז"ל בב"מ דף פ"ה ב' להוציא יקר מזולל כפי תהי', זה הדבר הכי גדול.

וכשיתחזק גם בתורה ביחד עם הפעילות, אז יזכה לקצור ברונה, ויוסיף הרבה ילדים לתורה ויראת שמים.

הקב"ה יעזור שבזכות זה נזכה בקרוב לגאולה השלמה במהרה בימינו אמן, ע"כ.

הצלחה מיידית

ובימים אלו פגשני אברך מהדרום, ומספר לי בהתרגשות, שהשבוע ערך סיום מס' שלמד עם יהודי "שלוש שנים", במדרשה של לב לאחים, וכשהגיע אותו יהודי למדרשה, לא ידע מילה! ועכשיו זכה לסיים מסכת, וכמובן שכל הבית השתנה במשך הזמן לאור הלימוד.

"נתיבות משה"

וידוע שנסיעתו הראשונה לארצות הברית עם יבלחט"א כ"ק מרן האדמו"ר מגור שליט"א היתה למטרה להקים רשת בתי ספר, בשביל הילדים מבתים חילוניים, שהסכימו הוריהם לשלחם לבתי ספר חרדים, מכח ביקורי האברכים ע"י לב לאחים.

והוקם אז הרשת הנפלאה שנקראה בשם "נתיבות משה", ע"ש הרב משה שארר ז"ל, ראש אגודת ישראל בארה"ב, שגולב"ע באותו יום שהגיעו רבינו ויבלחט"א כ"ק מרן האדמו"ר מגור שליט"א לארה"ב.

לא כותב "לעצמי..."

עוד נזכרתי, הרבה שנים ידעו בחו"ל, שכל ראש ישיבה או ראש כולל וכדו', שרוצה שיתייחסו אליו, ויאמינו לו, צריך לבוא עם חתימה מרבינו.

אך כשביקש ידידנו היקר המנהל המסור הר"ר יעקב וירז'בינסקי שיחי' מכתב, אמר רבינו שאינו יכול לכתוב מכתב לעצמו.. וכך נסע במסירות, תקופה ארוכה, בלי מכתב.

פעם אחת, מתקשר אלי ר' יעקב, ואומר לי שהי' אצל ת"ח גדול בארה"ב, שהוא איש מפתח בכל האזור, ושואל אותי, אני לא מבין האיך אתה אומר שזה ישיבה של רבינו, ואין לך אפילו מכתב ממנו? וזה כעת תוקע אותו.

סיפרתי את הדברים לרבינו, והגיב בחיך - ער פארשטייט נישט אליין, אז אדרבה היא הנותנת? פ' האם הוא לא מבין לבד, שאדרבה, זוהי ההוכחה הכי גדולה, שזוהי ישיבתו.

הקמת כוללים

ואי אפשר שלא להזכיר, את הקמת רשתות הכוללים האדירות, שישד רבינו וכיוון ויעץ, וסייע בכל כוחו להצלחתם.

וכבר הרבה שנים לפני כן, סייע להגאון הצדיק רבי שלמה ברעוודא זצוק"ל להוציא לאור את הליקוט הנפלא "עמלה של תורה" על חשיבות הכוללים בדורנו.

ואח"כ בעשרים שנה האחרונות, יזם להקים הרבה מאד כוללים, וליווה כל הזמן את יקירנו ראשי הכוללים, ועודדם להוסיף אברכים, ולהשתדל בעבורם במסירות עצומה, כדי שיוכלו לשבת וללמוד, בבחינת שבת בבית ה' כל ימי חי'.

לזכות להיות "צינור"

והי' אומר יסוד גדול, הראש כולל או מנהל הרשת כוללים, אינו אלא צינור להביא לאברך מה שנגזר עליו, ממילא אין נפק"מ בין כולל של עשרה אברכים או אלף אברכים! כי הגזירה היא פרטית על כל אברך בנפרד, והמנהל או הראש כולל צריך רק לזכות להיות "הצינור.."

וזכורני כשהתחילו לבקש ממנו, לכתוב מכתבים לנדיבי עם, בגודל מעלת החזקת תורה, גם בלי לבקש מהם. הי' קשה לו מאד, כפי שאמר לי בפירוש, בכל זאת למען החזקת האברכים, הסכים לכתוב, כי צריך לעשות ג"כ דברים נגד רצונו.

לא לוקחים כסף לקבר...

והי' מדבר עם בעלי היכולת, דברים כדרבנות על גודל חיובם בהחזקת תורה, והכל בשפה נעימה.. והרבה פעמים הי' שואל אותם, מה אתם צריכים כ"כ הרבה מליונים, האם בשביל לקחת לקבר?

ומי ששמע לו, ראה ברכה עצומה בנכסיו, כיזוע ומפורסם. ולדאבונו ניכרת חולשה בענין זה, אחרי סילוקו של צדיק, באין מי שיזפוק להם על ראשם, לפתוח את ה - כיס והלב...

והלואי ויזכו לפתוח את לבם, ולהמשיך ולהרבות להגדיל תורה בעולם, שהן הנה הזכויות שאין לתאר ואין לשער, את גודל שכרן, ובודאי יכיר להם רבינו טובה בעולם האמת.

טהרה...

עוד דבר שאנכי עד לו, דבר יום ביומו, הוא ענין טהרת ישראל, שנכנס רבינו לזה בכל כוחו, בעשור שנותיו האחרונות, בהקמת מערכת פיקוח ארצית על כשרות המקואות.

והיא מתנה עצומה שאין זכויותיה פוסקות לרגע, באשר יום יום יוצאים אברכים לפקח על מקואות, ובודקים ומתקנים, את כל

הצריך תיקון.

וכפי שהנני רואה בעצמי, כמעט כל יום, את ליקויי החסר בענין זה.

וזכה רבינו שמשעה שנכנס לעובי הקורה, השתדרגו מאות רבות של מקואות בארץ הקודש, להגדרה של "מהודרים ביותר", וזכותו העצומה מתרחבת לעד.

הצלה מידית!

ועל של עתה באתי, שזיכני הקב"ה השבוע, לבקר במקוה מסויים, שהי' מוחזק לכשר ומהודר.. ונתבקשתי לראות איזה דבר במקוה.

והנה תוך כדי שאני מסייר במקוה, הושחרו עיני! כשגיליתי דבר שיש בו חשש זחילה "מדאורייתא" רח"ל.

ובסייעתא דשמיא גדולה הגיעו מיד מארגון "מרכז הטהרה" לתקן את הדבר. אך הרגשתי כמה זכותו של רבינו מסייעת מלמעלה, להמשיך בהצלת הטהרה - ממש, דבר שמסר עצמו לזה כל כך.

יתן הקב"ה שנזכה ללמוד ממנו "לשאוף" להיות מזכה הרבים, ונזכה באמת לכך, ויהיו הדברים לעילוי נשמתו הטהורה, שכל כך חסרה לנו, ונזכה לגאולה האמיתית במהרה בימינו אמן.